

ข้อมูลพื้นฐานสาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Republic of Indonesia)

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์

ที่ตั้ง : เป็นประเทศหมู่เกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก ประกอบด้วยเกาะใหญ่น้อยกว่า 17,508 เกาะ รวมอยู่ในพื้นที่ 4 ส่วน คือ

- 1) หมู่เกาะซุนดาใหญ่ ประกอบด้วย เกาะชวา สุมาตรา บอร์เนียว และสุลาเวสี
- 2) หมู่เกาะซุนดาน้อย ประกอบด้วย เกาะเล็ก ๆ ที่ตั้งอยู่ทางตะวันออกของเกาะชวา ได้แก่ เกาะบาหลี่ ลอมบอก ซุมบาวา ซุมบา ฟลอเรส และติมอร์
- 3) หมู่เกาะมาลุกู หรือหมู่เกาะเครื่องเทศ ตั้งอยู่ระหว่างสุลาเวสี กับอิเรียนจายา บนเกาะนิวกินี
- 4) อิเรียนจายา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของปาปัวนิวกินี ตั้งอยู่บนเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างมหาสมุทรแปซิฟิกกับมหาสมุทรอินเดีย และ

เป็นสะพานเชื่อมระหว่างทวีปเอเชียกับออสเตรเลีย ทำให้สามารถควบคุมเส้นทางการติดต่อระหว่างทั้งสองมหาสมุทรโดยผ่านช่องแคบที่สำคัญ เช่น ช่องแคบมะละกา ช่องแคบซุนดา และช่องแคบลอมบอก ซึ่งเป็นเส้นทางขนส่งน้ำมันจากตะวันออกกลางมายังประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชีย

อาณาเขต	: มีอาณาเขตรวม 2830 กิโลเมตร ติดต่อกับติมอร์เลสเต 228 กิโลเมตร มาเลเซีย 1,782 กิโลเมตร ปาปัวนิวกินี 820 กิโลเมตร
พื้นที่	: 1,919,440 ตารางกิโลเมตร (พื้นดิน 1,826,440 ตารางกิโลเมตร และพื้นน้ำ 93,000 ตารางกิโลเมตร)
การใช้ที่ดิน	: เป็นพื้นที่เพาะปลูก 11.03 % (ปลูกพืชยืนต้น 7.04 % อื่นๆ 81.93%)
ภูมิประเทศ	: เป็นหมู่เกาะ 17,508 เกาะ
ภูมิอากาศ	: เขตร้อนชื้นแบบศูนย์สูตร มี 2 ฤดู คือ ฤดูแล้ง (พฤษภาคม-ตุลาคม) และฤดูฝน (พฤศจิกายน-เมษายน)
เมืองหลวง	: จาการ์ตา (Jakarta)
เมืองสำคัญ	: สุราบายา บันดุง เมดาน บาหลี
ทรัพยากรธรรมชาติ	: น้ำมันปิโตรเลียม ก๊าซธรรมชาติ ถ่านหิน ดีบุก ทองแดง นิกเกิล บ็อกไซต์ ทอง เงิน แร่เหล็ก ป่าไม้
เวลา	: +7 GMT เวลาเท่าประเทศไทย

1.2 ประชากร (2550)

จำนวนประชากร	: 224.9 ล้านคน (61% อาศัยอยู่บนเกาะชวา)
อัตราการเพิ่มประชากร	: 1.213%
เชื้อชาติ	: จาวา 40.6% ซุนดา 15% มาตุ 3.3% มาเลย์ 7.5% อื่นๆ 26%
ศาสนา	: อิสลาม 86.1% คริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ 5.7% คริสต์นิกายแคทอลิก 3% ฮินดู 1.8% และอื่นๆ 3.4%
ภาษา	: Bahasa Indonesia เป็นภาษาราชการ (ดัดแปลงมาจากภาษามาเลย์) อังกฤษ ดัตช์ และภาษาพื้นเมืองกว่า 583 ภาษา (ส่วนใหญ่พูดภาษาจาวา)

1.3 รัฐบาล

ระบอบการปกครอง	: ประชาธิปไตยแบบสาธารณรัฐ โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุข และหัวหน้าฝ่ายบริหาร
----------------	--

ประธานาธิบดี : ดร. ซูซิโล บัมบัง ยูไดโยโน (Susilo Bambang YUDHOYONO)
(รับตำแหน่งตั้งแต่ 20 ตุลาคม 2547)

หัวหน้ารัฐบาล : ดร. ซูซิโล บัมบัง ยูไดโยโน (Susilo Bambang YUDHOYONO)

รัฐมนตรีการต่างประเทศ : ดร. ฮัสซัน วีรายูดา (Hassan Wirajuda) (ตุลาคม 2547)

รัฐมนตรีการค้าอินโดนีเซีย : ดร. มารี เอลกา (H.E. Ms. Marie Elka Pangestu) (ตุลาคม 2547)

DG of International Trade Cooperation : Mr. Herry Soetanto

1.4 เครื่องชี้วัดทางเศรษฐกิจ (2550-ประมาณการ)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ : 935 พันล้านเหรียญสหรัฐ
มาจากภาคเกษตรกรรม 13.1% ภาคอุตสาหกรรม 46%
และภาคบริการ 41%

ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว : 4,684 เหรียญสหรัฐ

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ : 6.2%

อัตราเงินเฟ้อ : 7.40% (February 2008 :the Central Bureau Statistic)

อัตราการว่างงาน : 12.5% (ปี 2549)

อัตราดอกเบี้ยธนาคาร : 8% (มกราคม 2551)

1.5 การค้าระหว่างประเทศ (2550-ประมาณการ)

มูลค่าการส่งออก : 118.4 พันล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้าส่งออกสำคัญ : น้ำมันและก๊าซ เครื่องใช้ไฟฟ้า ไม้อัด เสื้อผ้าสำเร็จรูป ยางพารา

แหล่งส่งออกสำคัญ : ญี่ปุ่น (21.6%) สหรัฐฯ (11.2%) สิงคโปร์ (8.9%)
จีน (8.3%) เกาหลีใต้ (7.6%)

มูลค่าการนำเข้า : 86.24 พันล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้านำเข้าสำคัญ : เครื่องจักรและอุปกรณ์ เคมีภัณฑ์ น้ำมันและก๊าซ อาหาร

แหล่งนำเข้าสำคัญ : สิงคโปร์ (16.4%) ญี่ปุ่น (9%) จีน (10.9%) สหรัฐฯ (6.7%)
เกาหลีใต้ (7.6%) ไทย (6%)

สกุลเงิน : รูเปียห์ (Indonesian Rupiah : IDR)

อัตราแลกเปลี่ยน : 9,056 รูเปียห์/1 เหรียญสหรัฐ

2. ข้อมูลเศรษฐกิจ

2.1 ภาพรวมเศรษฐกิจ

อินโดนีเซียถือว่าเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดเล็ก โดยข้อมูลสถิติในปี 2548 ระบุว่า เศรษฐกิจอินโดนีเซียคิดเป็นเพียงร้อยละ 9.45 ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง และเป็นร้อยละ 0.64 ของเศรษฐกิจโลก แม้ว่าจะมีเศรษฐกิจใหญ่กว่าประเทศสมาชิกด้วยกัน แต่เนื่องจากจำนวนประชากรที่มาก ส่งผลให้รายได้ประชาชาติต่อหัวของอินโดนีเซียค่อนข้างต่ำ และถูกจัดให้อยู่ในสถานะของประเทศกำลังพัฒนา

ครึ่งหลังทศวรรษ 2540 เศรษฐกิจของอินโดนีเซียสามารถเจริญเติบโตได้อย่างน่าพอใจและค่อนข้างมีเสถียรภาพ โดยอัตราการเจริญเติบโตโดยเฉลี่ยระหว่างปี 2546-2550 อยู่ที่ร้อยละ 5.5 แม้ว่าต้องประสบปัญหาความเสี่ยงจากภายนอกและภัยธรรมชาติ โดยเฉพาะการก่อการร้ายที่เกาะบาหลี 2 ครั้ง (ตุลาคม 2545 และ 2548) และภัยพิบัติจากคลื่นสึนามิ เมื่อเดือนธันวาคม 2547 และช่วงต้นปี 2550 แผ่นดินไหวครั้งใหญ่ใกล้ Yogyakarta ภาคอุตสาหกรรมเกิดอุบัติเหตุ ในSidoarjo เกิดภูเขาไฟโคลนทางตะวันออกเฉียงของเกาะชวา และน้ำท่วมครั้งใหญ่ ในจาการ์ตา

โครงสร้างเศรษฐกิจของอินโดนีเซียประกอบด้วยภาคการผลิตสำคัญ 4 ส่วน ได้แก่ ภาคบริการ ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม และภาคการทำเหมืองแร่ โดยในปี 2549 สัดส่วนภาคบริการคิดเป็นร้อยละ 40 ของ GDP ตามมาด้วยภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 28 ภาคเกษตรกรรมร้อยละ 12.9 และภาคการทำเหมืองแร่ร้อยละ 10 ภาคบริการ และภาคอุตสาหกรรมของอินโดนีเซียไม่เพียงแต่มีความสำคัญต่อโครงสร้างเศรษฐกิจโดยรวมเท่านั้น ยังมีความสำคัญในแง่ของการเป็นตลาดแรงงานขนาดใหญ่ที่สุดที่รองรับแรงงานภายในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แรงงานในเขตเมือง ในขณะที่ภาคเกษตรกรรมแม้จะมีมูลค่าทางเศรษฐกิจที่ต่ำ แต่ก็มีบทบาทสำคัญในการเป็นแหล่งอาหารของประเทศ

อย่างไรก็ตาม ข้อได้เปรียบของอินโดนีเซียเมื่อเทียบกับประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆก็คืออินโดนีเซียมีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่มีค่าทางเศรษฐกิจอย่างอุดมสมบูรณ์ อาทิเช่น น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ถ่านหิน ดีบุก ทองแดง นิเกิล บ็อกไซต์ ทอง เงิน แร่เหล็ก ทรัพยากรธรรมชาติจากป่าเขตร้อน และประมง เป็นต้น

2.2 นโยบายการค้าระหว่างประเทศ

เป้าหมายหลักของนโยบายการค้าระหว่างประเทศของอินโดนีเซีย

- เพื่อสร้างบรรยากาศในการทำธุรกิจและยกระดับความสามารถในการแข่งขันของเศรษฐกิจอินโดนีเซีย
- เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงทุนในสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานและภาคการส่งออก
- การค้าระหว่างประเทศเป็นกลไกสำคัญในการสร้างตลาดแรงงานให้ขยายตัวทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

รัฐบาลของพลเอก Sulilo Bambang Yudhoyono (ซึ่งเป็นประธานาธิบดีคนที่ 6 ของอินโดนีเซีย) ได้กำหนดนโยบายเร่งด่วนเพื่อแก้ไขปัญหาในประเทศภายใน 100 วัน นับแต่วันที่ได้รับตำแหน่งเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2547 ที่สำคัญ 5 ด้าน และยังคงดำเนินนโยบายเดิมที่สำคัญของรัฐบาลของอดีตนายกรัฐมนตรีซูการ์โน บุตรี ดังนี้

นโยบายเร่งด่วน

- การพัฒนาภาคเกษตรกรรมและป่าไม้
- ปรับปรุงนโยบายพลังงาน
- พัฒนาภาคอุตสาหกรรม สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นแหล่งรองรับแรงงาน
- พัฒนาให้เศรษฐกิจในประเทศเติบโตอย่างเสถียรภาพ
- จัดหาเงินทุนนอกงบประมาณ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม (SME)

นโยบายเดิม ยังดำเนินนโยบายเศรษฐกิจการค้าในแนวทางเดียวกับรัฐบาลของอดีตนายกรัฐมนตรี เมกาวัต ซูการ์โน บุตรี ดังนี้

- รักษาระดับการเติบโตของเศรษฐกิจมหภาค โดย
 - รักษาเสถียรภาพการคลัง โดยปฏิรูประบบภาษีให้เอื้ออำนวยต่อการจัดเก็บภาษี รวมทั้งลดภาษีเงินได้นิติบุคคลเพื่อจูงใจให้เกิดการลงทุนมากขึ้น
 - ปรับปรุงระบบการบริหารบุคลากรให้ทันสมัยในการตรวจสอบการลักลอบนำสินค้า เข้า และการจัดเก็บภาษี
 - ใช้บริหารการใช้งบประมาณ และหนี้สาธารณะให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
 - แปรรูปรัฐวิสาหกิจในภาคสถาบันการเงิน การขนส่ง สื่อสารคมนาคมและโรงงาน ผลิตวัสดุก่อสร้าง
- พื้นฟูและปฏิรูปสถาบันการเงิน
 - **ธนาคาร** ปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อให้ภาคเอกชนกู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อการลงทุนมากขึ้น ติดตามการทำงานของธนาคารพาณิชย์อย่างใกล้ชิดให้ดำเนินงาน อย่างมีธรรมาภิบาล
 - **ตลาดทุน** ส่งเสริมและสนับสนุนให้บริษัทจดทะเบียนมีธรรมาภิบาล ปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้ออำนวยต่อการลงทุน รวมถึงพัฒนาระบบสารสนเทศให้มีมาตรฐานสูงขึ้น
 - **กองทุนรวม** ส่งเสริมให้บริษัทจัดการกองทุนรวมทั้งจัดทำทวิเคาระห์ที่มีคุณภาพ รวมทั้งใช้ระบบภาษีเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการลงทุน
- เพิ่มการลงทุน การส่งออกและการจ้างงานในประเทศ

- **การลงทุน** สร้างบรรยากาศที่ดีในการลงทุนโดยการประชาสัมพันธ์ และปรับปรุงกฎหมายในการปราบปรามคอร์รัปชันให้มีประสิทธิภาพ
- **การส่งออก** แสวงหาตลาดส่งออกแห่งใหม่เพื่อกระจายความเสี่ยง เปิดศูนย์ประชาสัมพันธ์สินค้านอกประเทศ รวมทั้งเจรจาการค้าแบบทวิภาคี และ เปลี่ยนแปลงอัตราภาษีนำเข้าสินค้าเกษตรขั้นพื้นฐาน
- **การจ้างงาน** รัฐบาลจะสร้างการจ้างงานโดยผ่านการลงทุนสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน อาทิ ด้านสื่อสาร โทรคมนาคม พลังงานไฟฟ้าและพลังน้ำ รวมทั้ง ส่งเสริมให้มีการพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในท้องถิ่น เพื่อรองรับการจ้างงาน

2.3 มาตรการด้านภาษี

อินโดนีเซียเป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกอาเซียน การค้ากับสมาชิกอาเซียนประเทศอื่นรวมทั้งกับประเทศไทยนั้น มาตรการภาษีทางการค้าระหว่างกันจึงเป็นอัตราภายใต้ CEPT ซึ่งมีอัตราอากรเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0-5 %

2.4 มาตรการที่มีใช้ภาษีศุลกากร

รัฐบาลอินโดนีเซียได้กำหนดมาตรการทางการค้าที่มีลักษณะเป็นการกีดกันทางการค้า หรือ มาตรการกีดกันที่มีใช้ภาษี (Non Tariff Barriers : NTBs) หลายมาตรการได้แก่

1) มาตรการห้ามนำเข้า (Import Ban) อินโดนีเซียออกกฎระเบียบที่มีลักษณะที่เป็นการห้ามหรือควบคุม หรืออนุญาตให้บางหน่วยงานนำเข้าเท่านั้น โดยอ้างเหตุผลและหลักเกณฑ์ต่างๆกัน เช่น เรื่องข้าว อ้างเรื่อง Food Security กุ้ง อ้างเรื่องสารเจือปนและโรคสัตว์น้ำ สำหรับข้าวไทย ไม่สามารถส่งออกมายังอินโดนีเซียได้อย่างเสรี เนื่องจากมาตรการดังกล่าว และต้องขายข้าวให้กับ BULOG เท่านั้น

2) มาตรการใบอนุญาตนำเข้า (Special Import Licensing : NPIK) อินโดนีเซียได้ออกกฎระเบียบในการขออนุญาตนำเข้าสินค้าหลายชนิดตั้งแต่ปี 2547 โดยผู้นำเข้าจะต้องขออนุญาตนำเข้าพิเศษ หรือที่เรียกว่า NPIK ได้แก่ น้ำตาล ถั่วเหลือง เสื้อผ้า เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ และของเด็กเล่น เป็นต้น

3) มาตรการขึ้นทะเบียน ออย. (ML Registration) อินโดนีเซียกำหนดให้ต้องขออนุญาตจากหน่วยงาน ออย. (BPOM) เพื่อให้ได้รับ ML No. หรือเลขทะเบียน ออย. ของอินโดนีเซียก่อนการจำหน่ายสินค้าในหลายประเภท ได้แก่ สินค้าประเภทอาหาร เครื่องสำอาง ยารักษาโรค สมุนไพร และเครื่องมือแพทย์ เป็นต้น ซึ่งแม้ว่าในหลายประเทศมีการกำหนดมาตรการขึ้นทะเบียน ออย. โดยเหตุผลเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภคเช่นเดียวกัน แต่สำหรับอินโดนีเซีย สำหรับสินค้านำเข้าจะต้องขอโดยผู้

นำเข้าเท่านั้น และจะใช้เวลานานมากอย่างน้อย 6 เดือน ซึ่งเป็นอุปสรรคและเป็นการกีดกันสินค้าจากต่างประเทศ

4) มาตรการด้านสุขอนามัย (SPS) อินโดนีเซียได้กำหนดมาตรการโดยอ้างเหตุผลด้านสุขอนามัย สำหรับสินค้าต่างๆดังนี้

- การนำเข้าผลไม้ จากต่างประเทศ เช่น ต้องเป็นผลไม้ที่เพาะปลูกในบริเวณที่ปลอดแมลงวันทอง ทำให้ผลไม้ที่นำเข้าจากไทยต้องระบุในใบรับรองว่า มาจากบริเวณที่ปลอดแมลงวันทอง นอกจากนี้ กำหนดให้ผลไม้บางประเภทต้องผ่านกระบวนการฆ่าเชื้อก่อนการนำเข้า เช่น ฝรั่ง และลูกพีช ซึ่งเป็นการเพิ่มต้นทุนสำหรับสินค้านำเข้า

- การนำเข้าหัวหอมแดง จากต่างประเทศ ผู้นำเข้าจะต้องตัดต้นและรากของหัวหอมเพื่อเป็นไปตามข้อกำหนดของ International Standard Phytosanitary Measure (ISPM) เพื่อคุ้มครองสุขอนามัยของผู้บริโภค และป้องกันการนำโรคพืชหรือแมลงที่อาจปนเปื้อนหรือติดมากับหัวหอมแดง รวมทั้ง ป้องกันการนำหัวหอมแดงไปเพาะปลูก ซึ่งผลกระทบต่อผู้ส่งออกของไทยในด้านการเพิ่มต้นทุน และทำให้หัวหอมแดงเน่าเสียง่าย

3. การเมืองและสังคม

อินโดนีเซียมีระบบการปกครองแบบสาธารณรัฐ โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุขและหัวหน้าฝ่ายบริหารรัฐธรรมนูญปี 2488 ได้กำหนดให้ใช้หลักปรัชญาศีล เป็นหลักในการปกครองประเทศ ประกอบด้วย 1) การนับถือพระเจ้าองค์เดียว 2) การเป็นมนุษย์ที่เจริญและคงไว้ซึ่งความเที่ยงธรรม 3) ความเป็นเอกภาพของอินโดนีเซีย 4) ประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน และ 5) ความยุติธรรมในสังคมชาวอินโดนีเซียทั้งหมด

สภาที่ปรึกษาประชาชน (People's Consultative Assembly-MPR)

ทำหน้าที่รัฐสภาของอินโดนีเซีย ประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (People's Representative Council : DPR) จำนวน 550 คน และสภาผู้แทนระดับภูมิภาค (Regional Representatives Council : DPD) จำนวน 128 คน ทั้งหมดมาจากการเลือกตั้ง

MPR มีหน้าที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ การแก้ไขรัฐธรรมนูญ การแต่งตั้งประธานาธิบดี/รองประธานาธิบดี และการถอดถอนประธานาธิบดี

ประธานสภาคนปัจจุบัน คือ นาย Nur Wahid Hidayat

สภาผู้แทนราษฎร (House of People's Representatives-DPR)

ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 550 คน มาจากการเลือกตั้ง มีหน้าที่หลักในการออกกฎหมายอนุมัติงบประมาณ และกำกับดูแลการทำงานของรัฐบาล โดยมีวาระการทำงาน 5 ปี

การพิจารณาร่างกฎหมายแต่ละฉบับต้องมีการหารือและได้รับความเห็นชอบร่วมกันระหว่าง DPR และประธานาธิบดี ร่างกฎหมายใดที่ไม่ได้รับความเห็นชอบร่วมจากประธานาธิบดีไม่สามารถนำกลับมาพิจารณาใหม่ได้อีก ขณะเดียวกันร่างกฎหมายที่ได้รับความเห็นชอบร่วมจากประธานาธิบดีและผ่านการลงคะแนนเสียงจาก DPR แล้ว แต่ประธานาธิบดีไม่ลงนามด้วยเหตุผลใดก็ตาม ภายใน 30 วัน ให้ถือว่ามิได้บังคับใช้เป็นกฎหมายได้โดยสมบูรณ์

สภาผู้แทนราษฎรไม่มีอำนาจในการขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจประธานาธิบดี/รองประธานาธิบดีได้ การถอดถอนประธานาธิบดี/รองประธานาธิบดี ต้องทำตามขั้นตอนรัฐธรรมนูญ คือ DPR ต้องใช้คะแนนเสียง 2/3 ของผู้ร่วมประชุม (ที่มีจำนวนไม่น้อยกว่า 2/3 ของจำนวนสมาชิก DPR ทั้งหมด) เสนอเรื่องการถอดถอนให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา และหากศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาเห็นชอบตามที่เสนอ DPR จึงสามารถเสนอให้ MPR พิจารณาต่อไป (อำนาจสุดท้ายในการถอดถอนประธานาธิบดี/รองประธานาธิบดี อยู่ที่ MPR)

ประธานสภาคนปัจจุบัน คือ นาย Agung Laksono ซึ่งเป็นรองประธานพรรคโกลดคาร์ด้วย

สภาผู้แทนระดับภูมิภาค (Regional Representatives Council : DPD)

เป็นสถาบันใหม่ที่มีการเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2547 เพื่อทดแทนผู้แทนจากภูมิภาคและองค์กรสังคม/กลุ่มอาชีพที่เคยมีอยู่เดิม (ที่มาจากการแต่งตั้ง ทั้งนี้ สมาชิก DPD มาจากการเลือกตั้งจังหวัดละ 4 คน รวมทั้งสิ้น 128 คน

หน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิก DPD นอกเหนือจากการทำหน้าที่ใน MPR คือ การเสนอและให้ความเห็นร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจสู่ภูมิภาค การยุบ/รวมจังหวัด การบริหารทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ การเก็บภาษี การจัดระบบการศึกษาและศาสนา ให้กับ DPR เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาเรื่องนั้น

ทั้งนี้ สภาผู้แทนระดับภูมิภาคมิได้มีหน้าที่ถ่วงดุลร่างกฎหมายเหมือนวุฒิสภาของไทย

สภาประชาชนระดับท้องถิ่น (Regional People's House of Representative : DPRD)

เพื่อส่งเสริมการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น บทบัญญัติในการแก้ไขรัฐธรรมนูญปี 2543 กำหนดให้แบ่งระดับการปกครองภูมิภาคออกเป็นจังหวัด อำเภอ (regency) และตำบล/เทศบาล (Kota) โดยจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิก DPRD ในทุกระดับ (พร้อมกับการเลือกตั้ง DPR และ DPD)

ประธานาธิบดี

มาจากการเลือกตั้งโดยตรงเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของอินโดนีเซีย (ที่ผ่านมาประธานาธิบดี มาจากการแต่งตั้งโดย MPR) ตามรัฐธรรมนูญระบุให้ประธานาธิบดีเป็นหัวหน้ารัฐบาล

และเป็นผู้บัญชาการกองทัพ ประธานาธิบดีอยู่ในตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกิน 2 สมัย (สมัยละ 5 ปี)

ศาลยุติธรรม

รัฐธรรมนูญระบุให้อำนาจตุลาการอยู่ภายใต้การดูแลของศาลฎีกา และศาลระดับรองๆ ลงมา รวมถึงศาลรัฐธรรมนูญ

การจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญเป็นไปตามบทบัญญัติในการแก้ไขรัฐธรรมนูญเมื่อปี 2544

รัฐธรรมนูญปัจจุบันระบุว่าในการแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลฎีกา คณะกรรมาธิการตุลาการ (Judicial Commission) เป็นผู้เสนอชื่อให้ DPR รับรอง จากนั้นจึงเสนอชื่อให้ประธานาธิบดีเป็นผู้แต่งตั้ง สมาชิกคณะกรรมาธิการตุลาการแต่งตั้งและถอดถอนโดยประธานาธิบดี ด้วยความเห็นชอบของ DPR

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินสูงสุด (Supreme Audit Board : BPK)

เป็นหน่วยงานใหม่อีกหน่วยงานหนึ่งที่ตั้งขึ้นตามบทบัญญัติในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ มีหน้าที่ รายงานการใช้งบประมาณต่อสภาผู้แทนราษฎร (DPR) สภาผู้แทนระดับภูมิภาค (DPD) และ สภาท้องถิ่นระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล (DPRD)

สมาชิก BPK คัดเลือกโดย DPR โดยรับฟังความคิดเห็นของ DPD และแต่งตั้งโดยประธานาธิบดี

4. นโยบายต่างประเทศ

ภายหลังจากการประสบปัญหาเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในอินโดนีเซียในปี 2541 ทำให้อำนาจต่อรองกับมหาอำนาจตะวันตกของอินโดนีเซียได้ลดลง ดังนั้น อินโดนีเซียได้ปรับเปลี่ยนนโยบายต่างประเทศของตนให้มีความหลากหลาย และเพิ่มมิติในด้านต่างๆ มากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยุทธศาสตร์ด้านการต่างประเทศของอินโดนีเซีย ยังคงดำเนินไปเพื่อมิให้ประเทศตะวันตกเข้ามา ก้าวถ่างแทรกแซงกิจการภายในหรือกดดันอินโดนีเซียมากเกินไป

ปัจจุบัน อินโดนีเซียได้ดำเนินนโยบายระหว่างประเทศเชิงยืดหยุ่น เพื่อรื้อฟื้นความสัมพันธ์กับประเทศต่างๆ ในปี 2544 อินโดนีเซียได้ปรับปรุงความสัมพันธ์กับสิงคโปร์ จีน สหรัฐฯ และออสเตรเลีย และก่อนหน้านี้ มีการขยายความสัมพันธ์กับประเทศเอเชียใต้ เช่น อินเดีย และปากีสถาน และสถาปนาความสัมพันธ์กับติมอร์ตะวันออกหรือติมอร์เลสเตด้วย

อินโดนีเซียให้ความสำคัญกับกลุ่มประเทศมุสลิม องค์การการประชุมอิสลาม และกลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด เนื่องจากต้องการแสวงหาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และใช้กลุ่มประเทศดังกล่าวเป็นพันธมิตรเพื่อคานอำนาจกับมหาอำนาจตะวันตก

ในช่วงปี 2544-2545 แม้ว่าอินโดนีเซียจะเน้นการปรับปรุงความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจที่สำคัญ โดยเฉพาะจีนและสหรัฐฯ (ประธานาธิบดี George W. Bush แห่งสหรัฐฯ ได้เดินทางเยือนอินโดนีเซีย เมื่อ 22 ตุลาคม 2546) ในช่วงปีที่ผ่านมา แต่อินโดนีเซียยังถือว่าอาเซียนเป็นเสาหลักสำหรับการดำเนินนโยบายต่างประเทศ อินโดนีเซียให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับมาเลเซียและสิงคโปร์ เนื่องจากเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีเขตติดต่อกันและมีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน

5. นโยบายการลงทุนจากต่างประเทศ

แม้ว่าภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540 ภาวการณ์ลงทุนภายในประเทศของอินโดนีเซียจะฟื้นคืนขึ้นมาอย่างมาก แต่ถือว่ายังคงอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะแล้วตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นมา การลงทุนมวลรวมคิดเป็นร้อยละ 22 ของ GDP ในขณะที่ก่อนวิกฤตอัตราดังกล่าวอยู่ที่ประมาณร้อยละ 30 ทั้งนี้สาเหตุสำคัญมาจากการที่เงินลงทุนจากต่างประเทศไหลออก ในปี 2546 เพียงปีเดียวมีเงินทุนต่างชาติไหลออกสุทธิถึง 597 เหรียญสหรัฐฯ แต่อย่างไรก็ตาม การลงทุนจากต่างประเทศกลับมาคึกคักอีกครั้งหนึ่งในปี 2548 โดยการลงทุนจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นจาก 3.9 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปีก่อนหน้าเพิ่มเป็น 6.9 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ หรือเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 79

การเปลี่ยนแปลงเป้าหมายของเงินลงทุนในรอบ 4-5 ปีที่ผ่านมา จากภาคบริการที่มีสัดส่วนของเงินลงทุนจากต่างประเทศในปี 2545 คิดเป็นร้อยละ 57.3 ของเงินลงทุนจากต่างประเทศทั้งหมด และมีสัดส่วนลดลงเป็น 42.6, 22.8 และ 32.2 ในปี 2546-2548 ในขณะที่สัดส่วนในภาคอุตสาหกรรมเริ่มมีส่วนแบ่งเงินลงทุนจากต่างประเทศมากกว่า จากร้อยละ 33.2 ในปี 2545 มาเป็นร้อยละ 46.6, 61.4 และ 44.4 ในปี 2546-2548 ตามลำดับ ทั้งนี้ อุตสาหกรรมที่โดดเด่นที่สุดคือ อุตสาหกรรมเคมีและยา ส่วนภาคบริการที่โดดเด่นคือ การบริการขนส่งและคลังสินค้า เงินลงทุนหลักๆ ที่เข้ามาลงทุนในอินโดนีเซียมาจากสิงคโปร์ สหราชอาณาจักร ญี่ปุ่น เกาหลี มาเลเซีย และเนเธอร์แลนด์

ปัจจุบัน รัฐบาลอินโดนีเซียเน้นนโยบายส่งเสริมการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment-FDI) เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศ จึงมีกฎหมายการลงทุนฉบับใหม่ หรือ "Investment Law" โดยมีผลบังคับใช้ในเดือนพฤษภาคม 2550 ซึ่งเอื้อประโยชน์ต่อนักลงทุนจากต่างประเทศ เช่นมีการปรับสภาพแวดล้อมการลงทุนให้ดีขึ้น ยกเว้นภาษีนำเข้าสำหรับเครื่องจักรและชิ้นส่วน มีการทำ One-Stop Service ในการขออนุญาตในการลงทุน และเร่งเวลาการดำเนินการให้เร็วขึ้น และบรรจุประเด็นเรื่องการลงทุนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ของประเทศ

Sector ที่รัฐบาลอินโดนีเซียได้ส่งเสริมให้มีการเปิดสำหรับการลงทุนจากต่างประเทศได้แก่ ภาคการเกษตร การประมง อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์และอาหาร รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคต่างๆ ส่วนภาคการบริการได้แก่ การค้า โรงแรมและสปา ร้านอาหาร เป็นต้น

การลงทุนไทย-อินโดนีเซีย

ภายหลังวิกฤติเศรษฐกิจ (2540) การลงทุนของไทยในอินโดนีเซียไม่เพิ่มมากนัก มีบริษัทใหญ่ของไทย 4 บริษัทที่มีฐานการลงทุนที่ค่อนข้างแข็งแกร่งในอินโดนีเซีย ได้แก่ ปูนซีเมนต์ไทย ซีพี บ้านปู และการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) ประเภทของการลงทุนได้แก่การเลี้ยงสัตว์และผลิตอาหารสัตว์ เพาะเลี้ยงไก่ ฟาร์มกุ้ง โรงงานผลิตยิปซั่ม กระเบื้องมุงหลังคา กระเบื้องปูพื้น โครงการปิโตรเคมี เหมือนแร่ถ่านหิน อุตสาหกรรมกรรมการประมง โทรคมนาคม และด้าน Banking การลงทุนที่สำคัญของไทยมีดังนี้

- การเลี้ยงสัตว์และผลิตอาหารสัตว์ (ซีพี) เพาะเลี้ยงไก่ และฟาร์มกุ้ง ในสุมาตราเหนือและดัมบุง โดยเป็นนักลงทุนที่เข้าไปลงทุนในอินโดนีเซียเป็นลำดับแรก และลงทุนมาเป็นเวลา 36 ปี แล้ว

- โครงการของบริษัทปูนซีเมนต์ไทย ได้แก่ โรงงานผลิตยิปซั่ม กระเบื้องมุงหลังคา กระเบื้องปูพื้น และโครงการปิโตรเคมี

- วัสดุก่อสร้าง ได้แก่ บริษัท Siam Cement

- ด้านการธนาคาร ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ได้เข้าไปลงทุนเปิดสาขาใหม่คือ สาขาจาการ์ตา

- เหมือนแร่ถ่านหิน ได้แก่ บริษัทบ้านปู ลานนาลิกไนท์ และ EGCO

- อุตสาหกรรมประมง ซึ่งอินโดนีเซียเป็นแหล่งทำการประมงนอกน่านน้ำที่ใหญ่ที่สุดของไทย

- โทรคมนาคม (บริษัท Jusmin ร่วมลงทุนกับ Nusantara Pacific และ Philippines Long

Distance Telecommunication ตั้งบริษัท Asia Cellular Sattelite

- ในเดือนตุลาคม 2544 ปตท.สผ. จำกัด (มหาชน) ได้เข้าซื้อหุ้นร้อยละ 40 ของบริษัท New Links Energy Resources จำกัดซึ่งถือหุ้นของบริษัท Medco Energi Internasional TBK. (Medco) ร้อยละ 85.44 ซึ่งเท่ากับปตท.สผ.ซื้อหุ้น Medco ทางอ้อมในราคาซื้อขายที่ 223.32 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (บริษัท Medco Energi เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซียทำธุรกิจด้านสำรวจและผลิตปิโตรเลียม มีอัตราการผลิตน้ำมันสูงเป็นอันดับ 3 ของอินโดนีเซีย โดยบริษัท ปตท.สผ.จะมีสิทธิซื้อน้ำมันดิบร้อยละ 50 ของสัดส่วนที่ Medco ได้รับจากการดำเนินการซึ่งมีปริมาณมากกว่า 10,000 บาร์เรลต่อวันและเป็นน้ำมันที่เหมาะสมสำหรับใช้ในไทยได้)

การลงทุนของอินโดนีเซียในไทย

ในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา ไม่ปรากฏข้อมูลความเคลื่อนไหวด้านการลงทุนจากอินโดนีเซียในไทยมากนัก อย่างไรก็ตาม ในช่วงปี 2541-2543 อินโดนีเซียเป็นประเทศอาเซียนที่ลงทุนในไทยเป็นลำดับที่สาม รองจากสิงคโปร์และมาเลเซีย โดยมีโครงการซึ่งได้รับการส่งเสริมการลงทุนในปี 2541ทั้งสิ้น 2 โครงการ ในปี 2542 จำนวน 5 โครงการ และในปี 2543 จำนวน 4 โครงการด้วยมูลค่าการลงทุน 480 ล้านบาท 1,149 ล้านบาทและ 1,300 ล้านบาทตามลำดับ ทั้งนี้ โครงการลงทุนที่สำคัญของอินโดนีเซียที่มีเงินลงทุนสูง ได้แก่

1) โครงการผลิตอาหารทะเลแห้งของบริษัทหาดใหญ่มารีนโปรดักส์ จำกัด ซึ่งเป็นการลงทุนร่วมระหว่างอินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์ มีมูลค่าการลงทุน 662.4 ล้านบาท

2) บริษัทอินเตอร์ รูฟ แมนูแฟคเจอร์ส จำกัด ผลิต Tin Plate ซึ่งเป็นการลงทุนร่วมระหว่างอินโดนีเซีย และไต้หวัน มีมูลค่าการลงทุน 430 ล้านบาท

3) บริษัทไทยบริันตามูเลีย จำกัด ผลิต Tyre Cord ประมาณปีละ 4,800 ตัน เป็นหุ้น อินโดนีเซีย ทั้งสิ้น มีมูลค่าการลงทุน 390 ล้านบาท เป็นต้น

กล่าวโดยรวม อินโดนีเซียลงทุนในสาขาอุตสาหกรรมและผลิตผลจากการเกษตรมากที่สุด รองลงมาคือสาขาอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ กระดาษ พลาสติก นอกจากนั้น เป็นการลงทุนในอุตสาหกรรมเหมืองแร่ เซรามิกส์ โลหะขั้นมูลฐาน อุตสาหกรรมเบา และอุตสาหกรรมเครื่องจักร ตามลำดับ

6. นโยบายการจัดทำข้อตกลงทางการค้าเสรี

ด้วยบริบทในสังคมเศรษฐกิจโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในส่วนของนโยบายการค้าระหว่างประเทศมหาอำนาจ เช่น สหรัฐอเมริกา อินโดนีเซียจำเป็นต้องดำเนินยุทธศาสตร์แบบเอกภาคีนิยม สนับสนุนการค้าระหว่างประเทศแบบพหุภาคี (Multilateral) และสนับสนุนการทำข้อตกลงการค้าเสรีแบบทวิภาคี (Bilateral) และพหุภาคี (Regionalism)

การทำข้อตกลงการค้าเสรีแบบภูมิภาค

อินโดนีเซียเชื่อว่า การสนับสนุนและการส่งเสริมรวมกลุ่มภายในอาเซียน จะช่วยให้การเมืองและเศรษฐกิจของตนมีเสถียรภาพมากขึ้น อีกทั้งจะช่วยแก้ปัญหาการลงทุนมวลรวมภายในประเทศที่ยังไม่ฟื้นคืนอย่างเต็มที่ การเจรจาการค้าเสรีทั้งแบบภูมิภาคและแบบทวิภาคีจะช่วยดึงดูดเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศให้เข้ามาในภูมิภาคมากขึ้น

การทำข้อตกลงการค้าเสรีแบบทวิภาคี

1) การทำเขตการค้าเสรี (FTA) อินโดนีเซีย – ญี่ปุ่น

อินโดนีเซียและญี่ปุ่นได้ลงนามในความตกลงการค้าเสรีที่มีชื่อเรียกอย่างเป็นทางการคือ ข้อตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระหว่างญี่ปุ่นกับอินโดนีเซีย (Japan-Indonesia Economic Partnership Agreement) เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2550 ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย และมีผลบังคับใช้ภายในต้นปี 2551 นับเป็นข้อตกลงการค้าเสรีแบบทวิภาคีฉบับแรกของอินโดนีเซีย ซึ่งใช้เวลา 2 ปีหลังจากเริ่มเจรจาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2548 ปัจจุบันญี่ปุ่นนับเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญที่สุดของอินโดนีเซีย (มูลค่าส่งออกไปญี่ปุ่น 21,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 20 ของมูลค่าการส่งออกรวม) ขณะที่อินโดนีเซียนับเป็นตลาดที่สำคัญลำดับที่ 11 ของญี่ปุ่น และเป็นผู้ส่งก๊าซธรรมชาติรายใหญ่ที่สุดแก่ญี่ปุ่น ตามความตกลงนี้ญี่ปุ่นจะลดภาษีผลิตภัณฑ์ป่าไม้ สัตว์น้ำ (ปลาทูน่า, กุ้ง และปลาแมคคอเรล) และผลไม้เมืองร้อน (เช่น สับปะรด, กล้วย) เป็น 0% ทันทีเป็นส่วนใหญ่ และลดทั้งหมดภายใน 3 ปี พร้อมทั้งยอมให้

พยาบาล ผู้ดูแลสุขภาพ (care worker) และผู้ทำงานในโรงแรม เข้าไปประกอบอาชีพได้ เช่นเดียวกับกรณี FTA ญี่ปุ่น-ฟิลิปปินส์ ส่วนอินโดนีเซียจะลดภาษีเหล็กที่ใช้เพื่อการผลิตรถยนต์เป็น 0% ทันที และเนื่องจากญี่ปุ่นนำเข้าก๊าซธรรมชาติจำนวนมากจากอินโดนีเซีย ญี่ปุ่นจึงต้องการให้มีบทบัญญัติเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ตน ซึ่งทั้ง 2 ฝ่ายตกลงที่จะส่งเสริมการลงทุนและอำนวยความสะดวกทางการค้าในสินค้าพลังงานและแร่ธาตุ และไม่ห้ามหรือจำกัดการนำเข้า/ส่งออก ในกรณีที่มีการออกหรือเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบจะต้องให้คู่สัญญาทราบและเปิดโอกาสให้มีการอภิปรายถึงข้อกังวลได้ รวมถึงจัดตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ทบทวน ติดตาม และหารือซึ่งกันและกัน อนึ่ง FTA นี้ นับเป็น FTA ลำดับที่ 6 ที่ญี่ปุ่นทำกับประเทศในกลุ่มอาเซียน รองจากสิงคโปร์ มาเลเซีย ไทย บรูไน และฟิลิปปินส์

2) การทำเขตการค้าเสรี (FTA) อินโดนีเซีย – สหรัฐอเมริกา

เมื่อเดือนมีนาคม 2549 รัฐบาลอินโดนีเซียได้ประกาศเดินทางเจรจาจัดทำเขตการค้าเสรี (FTA) กับสหรัฐอเมริกาอีกครั้งหลังจากหยุดไปถึง 4 ปี โดยจะเริ่มที่การศึกษาถึงประโยชน์และผลกระทบจากการทำ FTA ร่วมกันก่อน ทั้งนี้เป็นไปตามแรงผลักดันจากภาคเอกชนเป็นสำคัญที่ต้องการให้ทำการศึกษาก่อนที่มีการเจรจา (ขณะที่ในการทำ FTA ญี่ปุ่น-อินโดนีเซียซึ่งก็มีการศึกษาในลักษณะนี้เช่นกัน แต่เกิดจากแรงผลักดันจากรัฐ) โดยในปี 2545 ทั้งสองฝ่ายได้ทำความตกลงกรอบความร่วมมือทางการค้าและการลงทุน หรือ TIFA : Trade and Investment Framework Agreement อันเป็นกรอบหลักที่จะนำไปสู่การเจรจา FTA แล้ว สหรัฐอเมริกานับเป็นประเทศคู่ค้าที่มีความสำคัญต่ออินโดนีเซียอันดับที่ 2 รองจากประเทศญี่ปุ่น โดยมีมูลค่าการค้าต่อกันราว 13,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ในปี 2548) และอินโดนีเซียเป็นประเทศที่ได้ดุลการค้าจากสหรัฐฯ อยู่จำนวนมาก สินค้าหลักที่อินโดนีเซียส่งออกไปสหรัฐฯ ได้แก่ สิ่งทอ เฟอร์นิเจอร์ เครื่องอัดเสียง ยางพารา และอุปกรณ์โทรคมนาคม เมื่อปี 2547 หน่วยงานที่เป็น “ถังความคิด (Think Tank)” ทางเศรษฐกิจของอินโดนีเซีย คือ CSIS (Center for Strategy and International Studies) เคยให้ความเห็นว่าอินโดนีเซียควรทำ FTA กับเพียง 3 ประเทศก็พอ คือ ญี่ปุ่น สหรัฐฯ และออสเตรเลีย ซึ่งทั้ง 3 ประเทศล้วนเป็นประเทศคู่ค้าหลักของอินโดนีเซีย และเห็นว่าหากประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศคู่แข่งที่สำคัญของอินโดนีเซียในตลาดสหรัฐฯ สามารถทำ FTA กับสหรัฐฯ ได้สำเร็จ จะกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของอินโดนีเซียมาก โดยยกตัวอย่าง ในสินค้ารองเท้า ซึ่งหากไทยทำ FTA กับสหรัฐฯ จะทำให้รองเท้าของไทยมีราคาต่ำกว่ารองเท้าของอินโดนีเซียถึง 20 % เป็นต้น ดังนั้น อินโดนีเซียจึงต้องเร่งทำ FTA กับประเทศคู่ค้าหลักๆ เป็นที่คาดว่า สินค้าสำคัญที่จะมีการเจรจากันอย่างหนัก ประกอบด้วยอาหาร เครื่องดื่ม ยาสูบ เคมีภัณฑ์ ยานยนต์ สิ่งทอ รองเท้า อิเล็กทรอนิกส์ ยางพารา ไม้ และกุ้ง ซึ่งอินโดนีเซียเห็นว่านอกจากประเด็นเรื่องอัตราภาษีศุลกากรที่จะลดลงแล้ว ประเด็นเรื่องมาตรฐาน (Standard) ของสินค้าก็นับเป็นอุปสรรคสำคัญในการส่งสินค้าเข้าตลาดสหรัฐฯ โดยเฉพาะสินค้าประเภทอาหาร รวมทั้งต้องมีกลไกในการระงับข้อพิพาท ที่เหมาะสมด้วย เช่น ขณะนี้กุ้งที่ส่งออกจากอินโดนีเซียกำลังถูกสหรัฐฯ

เพ่งเล็ง และตรวจสอบอย่างเข้มข้นว่าเป็นกึ่งที่มาจากประเทศจีนหรือไม่ (สหรัฐฯเรียกเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด หรือ AD : Anti-dumping ในสินค้ากึ่งจาก 6 ประเทศ ได้แก่ บราซิล เอกวาดอร์ เวียดนาม อินเดีย ไทย และจีน)

3) การทำเขตการค้าเสรี (FTA) ของอินโดนีเซียกับประเทศอื่นๆ

ยังมีข้อตกลงการค้าเสรีแบบทวิภาคีที่อินโดนีเซียกำลังจะเริ่มเจรจา จำนวน 6 ประเทศ โดยทั้งหมดยังอยู่ในขั้นตอนการศึกษา ยังไม่มีการตั้งคณะทำงานร่วมหรือประกาศเจรจาใดๆ ได้แก่ ข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างอินโดนีเซียกับสหภาพยุโรป ข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างอินโดนีเซียกับออสเตรเลีย ข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างอินโดนีเซียกับนิวซีแลนด์ ข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างอินโดนีเซียกับสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป (EFTA) ข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างอินโดนีเซียกับปากีสถาน และข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างอินโดนีเซียกับอิหร่าน

7. ความสัมพันธ์ทางการค้าไทย - อินโดนีเซีย

ภาครัฐบาล

1. สนธิสัญญาทางไมตรีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐอินโดนีเซีย (3 มีนาคม 2497)
2. ความตกลงว่าด้วยการบริการทางอากาศ (8 มีนาคม 2510 ปัจจุบันอยู่ระหว่างเจรจาแก้ไขความตกลงฯ)
3. ความตกลงว่าด้วยการแบ่งเขตไหล่ทวีปในตอนเหนือของช่องแคบมะละกาและในทะเลอันดามัน (17 ธันวาคม 2514)
4. สนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน (9 มิถุนายน 2519)
5. ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการศาล (8 มีนาคม 2521)
6. ความตกลงว่าด้วยการยกเว้นการเก็บภาษีซ้อน (25 มีนาคม 2524)
7. ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านป่าไม้ (27 พฤษภาคม 2527)
8. บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านถ่านหิน (12 มกราคม 2533)
9. บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ การวิจัย และเทคโนโลยี (2533)
10. ความตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการไทย-อินโดนีเซีย และมีการจัดตั้งคณะกรรมการความร่วมมือ (Joint Committee – JC) ลงนามเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2535
11. ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการเกษตร (22 กุมภาพันธ์ 2527 ปรับปรุงแก้ไขปี 2539)
12. ความตกลงว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน (17 กุมภาพันธ์ 2541)
13. พิธีสารว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การค้าและการท่องเที่ยว (15 พฤษภาคม

2544)

14. ความตกลงวัฒนธรรมไทย-อินโดนีเซีย (17 มกราคม 2545)
15. บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านประมงไทย-อินโดนีเซีย (17 มกราคม 2545)
16. บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว (23 พฤษภาคม 2546)
17. บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการเกษตร (16 ธันวาคม 2548)
- 18 ความตกลงทางการค้า (Bilateral Trade Agreement) ไทย-อินโดนีเซีย (อยู่ระหว่างการดำเนินการ)

ภาคเอกชน

- ลงนามบันทึกความเข้าใจเพื่อการจัดตั้งสภาธุรกิจไทย - อินโดนีเซีย (Thai-Indonesian Business Council) เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2546 ที่กระทรวงการต่างประเทศ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เป็นประธานในพิธีลงนามและมีการประชุมร่วมระหว่างสภาธุรกิจไทย-อินโดนีเซียและอินโดนีเซีย-ไทย มีมาแล้ว 2 ครั้ง ครั้งแรก ที่อินโดนีเซีย เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2547 ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย โดยทั้งสองฝ่ายมีข้อตกลงร่วมในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างกัน และครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม - 1 พฤศจิกายน 2550 ณ กรุงเทพฯ

การค้าระหว่างไทย - อินโดนีเซีย

อินโดนีเซียเป็นคู่ค้าของไทยลำดับที่ 3 ในอาเซียนรองจากมาเลเซียและสิงคโปร์ และเป็นคู่ค้าลำดับที่ 8 ของการค้าไทยกับโลก ในขณะเดียวกันไทยเป็นตลาดนำเข้าอันดับที่ 3 และเป็นตลาดส่งออกอันดับที่ 3 ของอินโดนีเซีย

การค้าในช่วง 3 เดือนแรกของปี 2551 (มกราคม-มีนาคม) มีมูลค่า 3,310.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 80.6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2550 โดยไทยส่งออกไปอินโดนีเซียมูลค่า 1,555.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 51.9 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า สินค้าที่ไทยส่งออกได้เพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญและมีมูลค่าสูงอยู่ใน 10 อันดับแรกของไทยเสมอในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ได้แก่ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 83.8) เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 153.6) เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 66.3) เครื่องปรับอากาศ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 29.1) น้ำตาลทราย เม็ดพลาสติกและผลิตภัณฑ์ โดยเพิ่มขึ้นต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2550 ยกเว้นเคมีภัณฑ์ ไทยส่งออกได้ลดลง แต่มีแนวโน้มส่งออกได้เพิ่มขึ้นในช่วงแรกของปีนี้ ส่วนการนำเข้าจากอินโดนีเซียมูลค่า 1,755.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 116.7 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า ทำให้ไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้า 200.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สินค้าที่ไทยนำเข้าจากอินโดนีเซียมูลค่าสูงมากในช่วงนี้ได้แก่ เรือและสิ่งก่อสร้างลอยน้ำมีสัดส่วนเกือบ 1 ใน 3 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมดของไทย เป็นที่นำ

สังเกตว่า มีการนำเข้าสูงตั้งแต่ปี 2550 รองลงมาเป็นสินค้าประเภทพูน หรือวัตถุดิบคือ ถ่านหิน เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ สินแร่โลหะอื่นๆ พีชและผลิตภัณฑ์จากพีช และสัตว์น้ำสด แช่เย็นแช่แข็ง เป็นต้น การนำเข้าสินค้าที่เป็นทรัพยากรหรือสินค้าวัตถุดิบจากอินโดนีเซีย จึงเป็นไปตามหลักการ Sourcing วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าของไทย

สินค้าส่งออกจากไทยที่สำคัญ ได้แก่ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ น้ำตาลทราย น้ำมันสำเร็จรูป เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบ เม็ดพลาสติก ผลิตภัณฑ์พลาสติก และเครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ เป็นต้น

สินค้านำเข้าของไทยที่สำคัญ ได้แก่ เรือและสิ่งก่อสร้างลอยน้ำ ถ่านหิน เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ น้ำมันดิบ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์ พีชและผลิตภัณฑ์จากพีช และสัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็งและแปรรูป เป็นต้น

การค้ารวมของไทยกับอินโดนีเซีย

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐ

ปี	การค้ารวม			ส่งออก		นำเข้า		ดุลการค้า
	มูลค่า	สัดส่วน	% Δ	มูลค่า	% Δ	มูลค่า	% Δ	
2541	1,868.50	1.93	-12.9	983.60	-21.6	884.90	-0.40	98.70
2542	2,064.50	1.90	10.49	968.40	-1.55	1,096.10	23.87	-127.70
2543	2,646.90	2.01	28.21	1,354.50	39.87	1,292.40	17.91	62.10
2544	2,728.30	2.15	3.08	1,369.80	1.13	1,358.50	5.11	11.30
2545	3,227.80	2.44	18.31	1,680.20	22.66	1,547.60	13.92	132.60
2546	4,017.95	2.59	24.48	2,265.65	34.84	1,752.30	13.23	513.35
2547	5,527.54	2.90	37.57	3,216.24	41.96	2,311.30	31.90	904.94
2548	7,117.46	3.11	28.76	3,982.86	23.84	3,134.60	35.62	848.26
2549	6,748.38	2.61	-5.13	3,313.19	-16.81	3,435.19	9.73	-122.00
2550	8,753.2	2.99	29.71	4,767.26	43.89	3,985.96	16.03	781.30
2551 (ม.ค.-มี.ค.)	3,310.7	3.91	80.57	1,555.23	51.94	1,755.50	116.74	-200.27

หมายเหตุ : สัดส่วน = การค้าสองฝ่ายต่อการค้ารวมของไทยทั้งหมด, % Δ = % การเปลี่ยนแปลง,

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือกรมศุลกากร

การส่งออกสินค้าจากไทยไปอินโดนีเซีย

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐ

รายการ	2548	2549	2550	2551 (ม.ค.-มี.ค.)	% Δ 51/50 (ม.ค.-มี.ค.)
1. รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	772.5	566.9	972.2	333.3	83.6
2. น้ำตาลทราย	250.7	110.3	362.0	123.7	8.2
3. น้ำมันสำเร็จรูป	16.2	15.0	81.7	112.8	3,552.5
4. เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	184.2	152.7	259.7	101.6	153.6
5. เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	153.9	159.6	291.4	86.6	66.3
6. เคมีภัณฑ์	426.9	407.7	289.0	80.2	38.3
7. เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบ	178.2	120.7	187.6	70.4	62.2
8. เม็ดพลาสติก	158.4	183.7	214.4	68.4	56.7
9. ผลิตภัณฑ์พลาสติก	78.2	89.0	134.2	47.3	56.3
10. เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	80.0	66.8	113.0	39.2	29.1
รวมสินค้า 10 รายการ	2,299.2	1,872.4	2,905.2	1,063.3	78.2
อื่นๆ	1,683.7	1,440.8	1,862.0	491.9	15.2
มูลค่ารวม	3,982.9	3,313.2	4,767.2	1,555.3	51.9

การนำเข้าสินค้าจากอินโดนีเซียเข้าไทย

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐ

รายการ	2548	2549	2550	2551 (ม.ค.-มี.ค.)	% Δ 51/50 (ม.ค.-มี.ค.)
1. เรือและสิ่งก่อสร้างลอยน้ำ	596.9	407.2	2,719.1	532.1	-
2. ถ่านหิน	310.4	339.7	512.9	200.8	164.6
3. เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	134.8	138.9	212.2	172.8	324.3
4. สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์	391.1	490.8	604.6	158.0	90.9
5. เคมีภัณฑ์	284.8	287.9	572.0	108.8	-12.6
6. น้ำมันดิบ	362.5	533.8	360.2	91.7	-25.3
7. เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	220.3	218.5	263.0	76.0	43.8
8. ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์	110.6	138.5	193.8	193.8	39.9
9. พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช	45.5	48.6	46.2	38.2	240.3
10. สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูป	221.7	172.5	216.3	47.4	-30.4
รวมสินค้า 10 รายการ	2,082.4	2,369.5	2,984.0	1,465.4	143.9
อื่นๆ	1,048.1	1,065.7	1,002.0	290.1	38.7
มูลค่ารวม	3,130.5	3,435.2	3,986.0	1,755.5	116.7

หมายเหตุ : $\% \Delta = \% \text{ การเปลี่ยนแปลง}$

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือกรมศุลกากร

8. ประเด็นปัญหาการค้าระหว่างไทยกับอินโดนีเซีย

- 1) รัฐบาลอินโดนีเซียกำหนดมาตรการทางการค้าซึ่งเป็นการกีดกันทางการค้าหลายมาตรการ ได้แก่ มาตรการห้ามนำเข้า มาตรการใบอนุญาตนำเข้า มาตรการขึ้นทะเบียน ออย. และมาตรการสุขอนามัย รวมทั้งมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด และมาตรการ Safeguards
- 2) ระบบราชการของอินโดนีเซียมีความซับซ้อน ยุ่งยาก มีหลายขั้นตอน โดยเฉพาะในเรื่องการนำเข้าสินค้า การจำหน่ายสินค้านำเข้า พิธีการด้านศุลกากร ซึ่งเป็นต้นทุนทางการค้าที่สูงมาก
- 3) กฎหมายและกฎระเบียบของอินโดนีเซีย ไม่มีความชัดเจนและโปร่งใส ไม่มีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน และเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน
- 4) อินโดนีเซียกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาการลักลอบนำเข้า โดยให้ผู้นำเข้าสินค้าข้าว ข้าวโพด ถั่วเหลือง น้ำตาล สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ สิ่งทอและผลิตภัณฑ์ ของเล่น และรองเท้า ต้องมีบัตรรหัสประจำตัวพิเศษเฉพาะ (Special Importer Identification Code Number: NPIK) สำหรับการนำเข้าสินค้านี้ โดยเริ่มมีผลบังคับใช้มาตั้งแต่วันที่ 6 พฤษภาคม 2545 โดยใช้เวลาดำเนินการ 10 วัน และมีอายุ 5 ปี นับจากวันออกบัตร โดยเสียค่าใช้จ่ายเฉพาะค่าธรรมเนียมการยื่นขอบัตรพิเศษ และจะต้องรายงานแจ้งจำนวนนำเข้าข้าวทุกเดือน โดยอินโดนีเซียแจ้งว่า กฎระเบียบดังกล่าวมีเพื่อแก้ไขปัญหาการลักลอบนำเข้า
- 5) รัฐบาลอินโดนีเซียได้ประกาศใช้กฎระเบียบการนำเข้าผักและผลไม้ (“Technical Condition and action of plant quarantine to import fresh fruits and vegetable into Indonesia Territory”) เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2549 ซึ่งมีผลทำให้ผู้นำเข้าต้องกรอกรายละเอียดชนิดและปริมาณผลไม้ที่จะนำเข้า 1 สัปดาห์ก่อนการนำเข้า เพื่อผู้นำเข้าจะได้ประสานให้ผู้ส่งออกปฏิบัติตามก่อนการส่งออก โดยการนำเข้าผลไม้ 42 ชนิด เช่น ทุเรียน ชมพู มะขามหวาน ลำไย ฯลฯ ผู้ส่งออกไทยจะต้องประสานแจ้งเจ้าหน้าที่ Quarantine ไทยให้แจ้งในใบ Phytosanitary Certificate ว่าผลไม้ไทยปลูกในพื้นที่ที่ปลอดภัยจากแมลงวันทอง ยกเว้นฝรั่ง ที่ต้องผ่าน Treatment 1 ใน 3 วิธี คือ Cold treatment, Hot treatment หรือ Fumigation ก่อนส่งออก
- 6) อินโดนีเซียเรียกเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดสินค้า เหล็กแผ่นรีดร้อน (H.S. 7208, 7211.13-14 และ 7211.19) จากไทย ในอัตราร้อยละ 24.48 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 27 พฤษภาคม 2546-2551 (เป็นเวลา 5 ปี) และสินค้าปลอกแก้ว (H.S. 7016.900.001) ในอัตราร้อยละ 14.27 – 50.59 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 สิงหาคม 2548-2553 (เป็นเวลา 5 ปี)

- 7) การทำธุรกิจกับอินโดนีเซีย ไม่ควรเป็น Joint Venture ควรเป็นการลงทุน 100 % หรือค้าขายระหว่างกันจะปลอดภัยกว่า และควรมีที่ปรึกษากฎหมาย ซึ่งควรเป็นคนสิงคโปร์ จะรู้กฎหมายของอินโดนีเซียได้ดีกว่า เนื่องจาก คนสิงคโปร์เข้าไปลงทุนในอินโดนีเซียมาก
- 8) ข้อมูลการค้าและข้อมูลทางการตลาด หาได้ยากและไม่ทันสมัย
- 9) กฎหมายแรงงานของอินโดนีเซีย เอื้อประโยชน์ให้กับแรงงานของอินโดนีเซียเป็นอย่างมาก ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเข้าไปลงทุน หากแก้ไขปัญหานี้ได้การค้าระหว่างกันจะขยายตัวอีกมาก ประกอบกับกฎ ระเบียบของอินโดนีเซีย มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การออกกฎหมาย และการยกเลิกกฎหมายทำได้ง่ายมาก ทำให้นักลงทุนปรับตัวไม่ทัน
- 10) การแข่งขันที่สูงขึ้นในตลาดอินโดนีเซีย เนื่องจากผู้บริโภคบางกลุ่มนิยมสินค้าราคาถูก จึงมีการแข่งขันของสินค้าราคาถูกจากจีน เวียดนาม และอินเดีย

9. โอกาสและช่องทางขยายการค้า

- 1) เป็นตลาดที่ใหญ่ และใหญ่ที่สุดในภูมิภาคอาเซียน โดยมีประชากรประมาณ 240 ล้านคน หรือประมาณครึ่งหนึ่งของตลาดอาเซียน
- 2) ประชาชนที่มีฐานะดีมีประมาณร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด มีกำลังซื้อสูงมาก
- 3) ประเทศอยู่ระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูง จึงมีความต้องการสินค้า โดยเฉพาะสินค้าทุนและสินค้าอุปโภคบริโภค
- 4) สินค้าไทยที่มีศักยภาพในการแข่งขันในตลาดอินโดนีเซีย ได้แก่ สินค้าอาหารทุกประเภท โดยเฉพาะผลไม้ไทย เช่น ทูเรียน ลำไย ลิ้นจี่ มะม่วง ส้มโอ ฝรั่ง และชมพู เนื่องจากผลไม้ไทยบางชนิด ไม่สามารถปลูกได้ในอินโดนีเซีย หรือมีรสชาติแตกต่างจากผลไม้พื้นเมืองของอินโดนีเซีย นอกจากนี้ อาหารสำเร็จรูป เช่น เครื่องปรุงรส อาหารกระป๋อง (ปลากระป๋อง ผลไม้กระป๋อง) น้ำผลไม้ ของขบเคี้ยว บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป เป็นต้น ซึ่งสินค้าจากไทยในความรู้สึกของชาวอินโดนีเซียจะเป็นสินค้าที่มีคุณภาพดี สำหรับข้าวและน้ำตาลถือเป็นสินค้าที่มีศักยภาพของไทย

นอกจากสินค้าประเภทอาหาร ยังมีสินค้าอุตสาหกรรมของไทยที่มีศักยภาพในการแข่งขันในตลาดอินโดนีเซีย ได้แก่ รถยนต์ รถจักรยานยนต์และชิ้นส่วน เครื่องยนต์ เครื่องจักร/ชิ้นส่วน เหล็ก เคมีภัณฑ์ พลาสติก เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ เครื่องใช้ไฟฟ้า วัสดุก่อสร้าง และเครื่องสำอาง เป็นต้น

- 5) ธุรกิจบริการของไทยที่นับว่ามีศักยภาพและมีโอกาสในตลาดนี้ ได้แก่ การท่องเที่ยว เนื่องจากประเทศไทยอยู่ไม่ไกลจากอินโดนีเซีย มีแหล่งท่องเที่ยวมาก ซึ่งคนอินโดนีเซียมีความรู้สึกที่ดีกับประเทศไทยและชอบการช้อปปิ้งในไทยมาก และธุรกิจด้านการแพทย์ เนื่องจากบริการด้าน

การแพทย์ในอินโดนีเซียไม่ได้มาตรฐาน ไม่ค่อยเป็นที่ยอมรับ และมีราคาที่สูงมาก ผู้มีฐานะดีของอินโดนีเซียจึงนิยมเดินทางไปใช้บริการด้านการแพทย์ในต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศสิงคโปร์

สำนักอาเซียน
กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
มีนาคม 2551